

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Aratás előtt.

Aranykalásztól ékes a rónaság. A melle a szem ellát, kalászkok susogó össze. Gyönyörű képe van a hátrának, biztató reménye a gazdának. Ha csak a legkritikusabb napok alatt nem jön vetéseinkre az erős, búzát egyszerre megaszaló meleg: a gazda verejtékét, gondját és fáradságát busásan megjutalmazza a hálás föld.

Ámbár, hogy mindenben lehet prejudikálni, csak ebben nem. Nincs olyan bizonytalan talaja a jövődölgetésnek, mint abban, hogy milyen termés lesz? Es még akkor is kérdéses, hogy egy-egy termésről való jövődölgetés beválk-e, mikor már a búzatáblába kaszások állnak. Mert egy negyedóra alatt megtizedelődhet a termés: futó záporra kánikula melege és olyan devalváció áll be, a minőt a ki nem látott, eslem tud hinni.

Eppen az időjárásnak ez a végételen szeszélye és az az ingatag bázis, melyre mezőgazdaságunk és így az általános nép-jólet helyezkedik — arra kell, hogy az állami hatalmat készítse, miként a mezőgazdálkodást tervszerűen vezesse ki mai egyoldalúságából Egy nemzet játszik va bankot a sorssal. Mert még mindig ott áll az ország, hogy ha Magyarországon búza nem terem, az ország éhezik.

Minden aratás előtt, akár a siker folytán könnyebb lélekzettel, akár a balsiker folytán nehéz aggódással, — de mindenkinek a ki a nemzet fokozatos fejlődését szívén viseli, — ez a premisszája. Hozzájárulnak egyéb tekintetek is. Az orosz rónák, az amerikai kultúra alá fogott szűzföldek óriási búza-termései, melyek a modern közlekedés révén olcsón, gyorsan a kenyérgyógyasztó Európába szállíthatnak, melyek természetesen lenyomják a magyar búzát, mely még nem is olyan régen Európának favorizált cikke volt: nagy hirben és becsületben állván, nagy pénzt fizettek érte. Fájdalom, a mmásánként 10—12 forintos búza-ár a jövődölgés előtt kiméra lesz és ha majd a mostani fiatal generáció öszbeccsavarodott firtökkel, megroskadva, ilyen árákról beszél az utódoknak csendes téli estéken, a meleg kemence mellett, — szinte Háy János hirébe keveri magát ezzel. Nincs többé eset arra, hogy a mai világtérlemelés mellett, mely hatalmas túltermelést mutat, — a búza a hetvenes évek nagy árait elérje.

Ez ismét azt a kötelezettséget

kényszeríti rá a magyar gazdára, hogy az ésszerű gazdálkodás alapjaira helyezkedjék. Ebben az irányban halad szomszédágunkban a me z ó b e r é n y i mozgalom, melyről érdemes tudomást venni. A mezőberényi-gazdák kendertermelő és kikészítő szövetkezete olyan kezdeményezés, melynek áldásai következnek. A siker mindent igazol. Így a most ötszáz holddal kezdett akció bizonytal kifog szélesedni és néhány év mulva versengeni fognak a gazdák azért, hogy ki termeljen kendert.

De a kereskedelmi növények termelésének más ágai is kínálkoznak, eltekintve a cukorrépatól, melynek túltermelése a föld kiélésével fenyegetne, főleg a mi vidékünkön, hol a mütárgyával foglalkozó embert ujjal mutogatják.

A mezőgazdálkodás mellett még a textil és gyáripárnak kell nagyobb lendületet adni. Nem szabad: Európának csupán nyersterményeket adó ország lennünk, hanem Isten áldását magunknak kell föl is dolgozunk. E követelés felé haladunk ugyan, de nagyon gyöngye szerrel. Pedig e tekintetben nagy mulasztásokat kell helyre pótolnunk.

Mindezeket pedig elmondván, örömmel gondolunk arra, hogy nem akút baj közben mondjuk el a tanulságokat. Mindenki boldog reménykedéssel gondol a szép hozamot ígérő aratásra. A közel napokban a kasza pengését vig dal kíséri és azok a szerencsétlen existenciák, akik konkolyt akarnak hinteni a gazda és munkás közé, kényszerülnek belátni, hogy céljuk hasztalan, mert a gondviselés áldása lelki békét és meglegedést hint szét. Nincs azért az úgynevezett szocializmusnak nagyobb orvossága, mint a jó termés. Jelek szerint nem is lesz a nyáron eset, hogy a kaszámunkás félbehagyja a rendet, hanem vigan fog aratni, mert keze munkája egész évre kenyeret szerez maga és családja számára.

Csongrád közbirtokossági ügye.

Sajátságos és talán az egész ország területére kiható, mert a községi életet megbénító baj az, ami a közbirtokossági ügyek intézése körül észlelhető.

Csak varmegyénket ha tekintjük: Dorosmán, Csongrádon a legtöbb veszedelm csiraja a közbirtokossági ügyek intézésében rejlik, ez az az Erisz alma, amelyen a pártok civódnak, sőt nem egyszer durván marakodnak is.

Pedig törvény szabályozza a közbirtokosság ügyeinek intézési módját, törvény vonja meg a határt, meddig terjed a községi vagy fölöttes közigazgatási hatóságok beavatkozási és ellenőrzési joga a közbirtokossági ügyekben és egy kis jóakarattal mellett minden elcsúsztatás könnyen elkerülhető volna a kettő közt minden összeütkezés és békésen, a közjóra áldatosan elintézhető ez a nem is kényes természetű kérdés.

A baj tehát abban van, hogy — a közbirtokosság ügykezelése községenként egyúttal hatalmi kérdés is lévén — e hatalom birtoklása körül folyik voltaképpen a harc, ez vezet elcsúsztatás küzdéskérdés, melyek elmérgesítik a kedélyeket és kiszámíthatlan kárara vannak — a közbéke feldúlásával — a közérdeknek.

Csongrádon is így folyik a pártok harca, a közbirtokossági ügykezelés hatalmi kérdése körül és ebbe a harcba szolt most bele a törvény hatalmával a földmivélségi miniszter, hogy kimutassa a felének azt a határvonalat, melyet az egyiknek elfoglalni törvényadta joga és kötelessége, a másiknak túllépni pedig — szintén a törvény rendelkezése alapján — tilos.

Az eset az, hogy Réti Ferenc járási főszolgabíró, törvényes kötelezettsége folytán összehívta a közbirtokosságot alakuló közgyűlésre, melyen a testület szabályrendeletének tervezete is megállapított.

Közvetlenül ezután, a főszolgabíró utasítására, Cs e m e g i Antal községi bíró hívta össze a közbirtokosság közgyűlést, melyen azonban a helyett, hogy az alapszabálytervezet tárgyalta és így a közületé alakulást véglegesen szabályozta volna, úgy tett mintha a főszolgabíró elnöklete alatt előzően tartott közgyűlés határozatait nem is létezőnek és újfent azt a kérdést bocsátotta a közgyűlés elé: vajon testületé akar-e alakulni vagy nem?

Mikor pedig a jelenvolt közbirtokosok egyike ez ellen tiltakozni akart és pláne előbb konstatáltatni kívánta: vajon a közbirtokosság tagjai-e mind, a gyűlésen jelenlevők? — Cs e m e g i bíró egyszerűen leintette a felszólalót és kimondta a határozatot, mely szerint a csongrádi közbirtokosság n e m a l a k u l t e s t ü l e t t é.

Főlebbezés folytán aztán ez a két külön közgyűlési határozat a közigazgatási bizottság elbírálása alá került, mely úgy a főszolgabíró mint a községi bíró elnöklete alatt tartott közgyűlések határozatait megsemmisítette és a közbirtokosságot újabb közgyűlésen, újabb határozathozatalra utasította.

Persze, hogy a közbirtokossági ügykezelés hatalmáért versengők ebben sem nyugodtak meg, de megfölebbezték a közigazg. bizottság határozatát a földmivélségi miniszterhez, aki aztán most a megyéhez e

tárgyban a f. hó 1-én leérkezett határozatával rendet csinál a csongrádiak között.

A miniszter ugyanis, feloldván a közigazg. bizottság határozatát, törvénytelennek mondja ki a C s e m e g i Antal községi bíró elnöke alatt tartott birtokossági közgyűlés határozatát, ellenben törvényeseknek a R é t i főszozolgabíró elnöke alatt tartott közgyűléseit, melyek e szerint a közbirtokosságra kötelezők és így a birtokossági közületet megállapítják.

Rámutatott a miniszter arra, hogy C s e m e g i a törvényes jogkörét túllépve, önkényesen vezette a közgyűlést és miután ezzel, úgy látszik anyagi kárt is okozott a közbirtokosságnak, utasítja a közigazgatási bizottságot, hogy e n n e k m e g á l l a p í t á s á r a a s a j á t h a t á s k ö r é b e n i n d i t s o n C s e m e g i e l l e n v i z s g á l a t o t.

Kimondja továbbá a miniszter, hogy jövőben a közbirtokossági közgyűlések mindenkor a főszozolgabíró elnöke alatt tartandók.

Ez a miniszteri rendelet annyira kizárólag a törvényen alapul, hogy — annak szigorú megtartásával a közbirtokosság részéről, Csongrádon önmagától is helyre fog állani a közbéke.

A Jancsi-bankó eltörlése. A kubikra járó munkások nevezik Jancsi-bankókat azt az utalványt, melyet a vállalkozótól pénz gyanánt kapnak és amelyet aztán csak a vállalkozó barakosánál értesíthetnek, aki e bankók ellenében — busás haszonra — élelemmel, itallal, dohányjal és a napi szükséglet egyéb tárgyaival látja el őket.

A Jancsi-bankó hát nagy keserűséget okozott mindég a szegény munkásnak. Készpénzt csak a munka teljes befejeztével, a végelszámolásnál látott és kapott, ha ugyan a Jancsi-bankók levonása és beszámítása után még járt neki ki valami a barakostól.

A népbőlondító, lazító tanokkal ámitó apostolok aztán az ilyen elkeseredett munkást ha felkeresték — természetesen könnyű szerral hitethették el vele, hogy nyomorúságos helyzetén csak a társadalmi rend teljes felbontásával segíthet. Ez idegenbe kubikra járó munkások, ott munkaközben magukba szíván e veszedelmes tanok fertőző csirját, hazakerülve községükbe a szociálizmus ama nemének terjesztői lettek, mely a község háza, de leginkább a vagyion ellen nyílt lázadásra vezette a többi munkásokat.

Ez ellen a Jancsi-bankó ellen, mely annyi veszedelmek az okozója, magunk is többször úrtunk már, felhíva a vele utózt gyalogzások visszaélésre az illetékesek figyelmét, a szociálista-kérdés megvitatása alkalmából.

A tavalyi munkás-zendülés után a kormány, úgy látszik, komolyan hozzá is fogott azon serelemek orvoslásához, melyek a munkásokatlyal elkeserítik. A kereskedelmi miniszter D é k á n y Mihály min. osztálytanácsost bízta meg és küldötte ki az alföldi mezei munkások kérdése tanulmányozására, melynek alapján a nevezett tanácsos kimerítő jelentést terjesztett be a miniszterhez.

E jelentésből a kereskedelmi miniszter arról győződött meg, hogy a munkások végtelen elkeserülésének egyik felidőzője éppen a Jancsi-bankó, melyet pénz helyett kapnak munkájukért és melyet a vállalkozótól engedélyezett barakban kénytelenek elkölteni.

Ennek folytán a miniszter a Jancsi-bankó országos eltörlését és az intézkedéséről a törvényhatóságokat körrendeletben értesítette. Természetesen, ez a miniszteri intézkedés csak általános elégteliséget szülhet a munkások közt, mert a miniszteri rendelet erre vonatkozó pontja így szól:

»A vállalkozók, munkásaik kérését kizárólag készpénzben tartoznak kifizetni s egy meghatározott helyre szóló utalványok kiadása, vagy bármely oly tette a vállalkozónak, mely a munkásokat megrovíditené, tilva van. E határozmány be nem tartása miatt a vállalkozó szerződésességének tekinthető.»

A t. közönséghez.

Az évfolyam második felének küszöbén a szokott bizalommal fordulunk a t. közönséghez, hogy egyfelől a lapunk iránt nyilvánuló meleg érdeklődését megköszönjük, másfelől pedig az előzetes mielőbb való megújítását kérjük.

Nem szükség e végből újabb programmot adnunk. A t. közönség ismeri igyekeztünket, jól tudja, hogy önzetlenül szolgáljuk a közérdeket és megfélemlítést nem ismerve, tántoríthatatlanul haladunk előre a magunk elé tűzött cél felé, az e g y e n e s ú t o n.

Programmunk nem új. Azt tartjuk meg, amit e lap szerkesztőségének átvetelekor adtunk és ígértünk, nem tántorodva el attól sem jobbra, sem balra soha míg jónak, helyesnek ismerjük fel az általunk követett irányt.

Megmaradunk hát állásunkban, melynek tevékenysége Csongrádvármegye és Szentes boldogulását, anyagi és szellemi felvirágozását célozza és a t. közönséget is csak arra kerjük, hogy bennünket — sokszor súlyos kötelességeink teljesítésében — eddig tapasztalt bizalmával támogasson.

A lap előfizetési ára:

Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.

Felévre 2 frt 50 kr.

Szentes, 1895. július hó.

Tisztelettel:

a „SZENTES ÉS VIDÉKE”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Üjdonságok.

Szentes, 1895. július 4.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 4-én, ma délelőtti tartja e havi rendes ülését a szokott helyen.

— **Választók névjegyzéke közszemlén.** Szentes város központi választmánya még a mult hó vége felé befejezte az 1896 évi követválasztók névjegyzékének összeállítását. Ez a névjegyzék, a törvény értelmében, a f. hó 5-től bezárólag 15-ig közszemlére lesz kitéve tehát a holnapi naptól, amikor is 10 napon belül bárki által megtekinthető, sőt a délutánokon le is mosolható, a szükséges reklamációk megtehetése végett. Felhívjuk e körülményre polgártársaink figyelmét azzal, hogy senki, a saját érdekében — e névjegyzéket betekinteni el ne mulassza, miután esetleg tévedésből is kihagyatván, ezzel egyik leg-szebb polgári jogától, a választói jogtól esik el. Szabadságában áll egyébiránt — a törvény szerint — bárkinek, nem csupán önmagát be-reklamálni a követválasztók közé, ha esetleg kihagyták, de ezenfölül be-vagy kireklamálni bárki más is, akit talán kihagytak, vagy jogtalanul felvettek a központi választmány által összeállított lajstromban.

— **Uj közigazgatási gyakornok.** V a d n a y Andor dr. főispán a vármegyéhez közigazgatási gyakornoknak nevezte ki S t a m m e r Béla joghallgatót. Az uj közigazgatási gyakornok a központhoz van szolgáltatteleire beosztva.

— **A méhészet érdekében.** Az uj mezőrendíri törvény szellemében hegyközséggé alakult a szentesi nagyhelyi szálló-birtokosság és az uj hegyközség mindjárt a legelső gyűlései egyikén elhatározta, hogy a szállókban méhesek be nem rendezhetők, ott méhek tartani tilos. Hogy mi indította az uj hegyközséget ily határozathozatalra: az mélyesges titok, mert köztudomású, hogy a szállókban a méhek nem csupán a darazsak tesznek kárt, már pedig darazstenyészetet senki józan eszű ember sem szállókban sem egybeült nem fog berendezni. F e s t e t i c h Andor gróf földmívelésügyi miniszter ezért meg is semmisítette a hegyközség méhészet-

tiltó határozatát és a vármegyéhez e részben a f. hó 1-én leérkezett rendeletében kimondja, hogy a szállókban berendezhető a méhészet bárki által. E miniszteri rendelet közöltetni fog — kellő nyilvánosságra hozatal végett, a hegyközséggel.

— **Bankett Fekete Márton tiszteletére.** Minden tekintetben kitünően sikerült bankett volt az, melyet mult szombaton este a kaszinó választmánya rendezett a saját helyiségében, F e k e t e Márton kaszinói elnök tiszteletére abból az alkalomból, hogy őt a királyi kegy a királyi tanácsosi címmel tüntette ki. A nagyeremben 4 hosszú sorban terített asztalok körül mintegy 150-en fogtak helyet, Szentes és a vármegye értelmiségének színe-java. Képviselő volt ott a megye majd minden községe 1—2 vendéggel, különösen mert a megyepárt is ezt az alkalmat ragadta meg, hogy szeretett vezérének a maga részéről üdvökvánatait tolmácsolja. A kedélyes lakomán az első pohárköszöntőt, melyet a tartság állva hallgatott végig, V a d n a y Andor főispán mondotta a király ő felségére, akinek atyai gondossága mindig megtalálja és megjutalmazza az igaz érdemet. Az ezen tősztra felharsant éljenzés elülvén, P ó l y a Ferenc, kaszinói választm. elnök köszöntötte fel a magas kitüntetésben részesült kaszinói elnököt, majd C s a t ó Zsigmond dr. alispán magvas, szép beszédben a megyepárt részéről F e k e t e t, mint a párt elnökét. Erre F e k e t e Márton köszöntötte meg az iránta való ragaszkodás megalománifesztációját és végül P e t r o v i c s Soma evang. lelkes megmondott költői szépségben tündöklő beszédet a főispánra, mely után alkig atant megszűnni a lelkes éljenzés. Felköszöntöket mondták még: V a d n a y Andor dr. főispán az ő odaadó munkatársaira, a megyei tisztikarra, de különösen C s a t ó alispánra, A r a d i Kálmán F e k e t e Mártonnéra, T a s n a y Antal dr. Szentes értelmiségre, R é t i Ferenc főszozolgabíró a vidék nevében F e k e t e r e, és B á n f a l v i Lajos szintén F e k e t e r e, mint egyházkerületi tanácsbíróra.

— **Vasútiügyi értekezlet.** A vásárhely-nagy-szt. miklósi h. érdekű vasút építése ügyében újabb tanácskozára hivta össze L o n o v i c s József Csanád-megyei főispán az érdekeltséget. Három törvényhatóság kiküldött képviselői tanácskoztak ez ügyben június 29-én Szegedváros székházának bizottsági terében: Csongrád, Csanád vármegye és Vásárhely város törvényhatóságai — és az értekezlet kimondotta a jelzett törvényhatóságok vasútépítő konzorciummá való szövetekezését, mely konzorcium a fentemlítt vasútvonal kiépítését, természetesen az ehhez szükséges előmunkálati engedély megszerzését is tüzte ki céljául. A szövetekezlet elnökévé ezután megválasztották L o n o v i c s főispánt, alelnökévé M e s k ó Sandor dr. csanádi alispánt, jegyzőjévé pedig K r i s t ó f f y József csanádi m. főjegyzőt. Az építési tervezett vonal irányát ezúttal még nem határozta el véglegesen az értekezlet, mely elnökét az építési engedély kinyerésére hatalmazta fel. Végül még elhatározta az értekezlet, hogy jövőben is mindenkor Szegeden gyűl össze tanácskozára, mint az érdekeltség természetes középpontján. Csongrádvármegyét az értekezleten C s a t ó Zsigmond dr. alispán, F e k e t e Márton és N o v á k József megyebiz. tagok képviselték.

— **Vívósport.** Mintegy 5 éve már, hogy a nálunk alakult sport-egylet így tavasz végén és nyár elején évente vívó-iskolát tart, melynek mestere az első 3 évben V a y Lajos báró, az utóbbi két évben pedig Z o l n a y Viktor volt, aki ez idő szerint is Szentesen időz, hogy résztint az egyleti tagoknak, adjint pedig magántanulóknak is oktatást a vízben a vívasban, kardforgatásban. A vívósport kétségben fölül egyike a leginkább test-

edző és izomfejlesztő testgyakorlatoknak és csudálatos néigis, hogy ennek dacára nálunk a sport-egyetlen tagjain és 1—2 az egyetlen kívül álló egyetlen kívül senki nem adja magát e férfias sport gyakorlására. Alkalomszerűnek találtuk ezt felhozni ma, mikor a körünkben időző mester épp az itteni tanfolyam feléért ér. Még 4 hét áll a sportkedvelők rendelkezésére, éppen elég ahhoz, hogy akárki is tűrhetően vegye valamire e kitűnő sportban s aztán a következő évben magát jól kiképezze. Erre a körülményre kívántuk felhívni a férfiközönség figyelmét.

— **A dorosmai közbirtokosság ügye** sok dolgot ad a szegedi törvényszéknek most, közel a fölosztás előtt is. Az ellenzék, mely lépten-nyomon megjelenik akadékoskodásaival, utóbb a közbirtokosság ellen zárlatot kért, indokolva azt azzal, mintha a közbirtokosság ügyeinek intézői nem jól gazdálkodnának a közvagyonnal. Sok példát hord össze erre nézve a beadvány és mindenesetre jellemző a többi is az, mikor a közbirtokosság intézői ellen abból is vádat kövácsolnak, ami helyes és vagyontmentő intézkedés volt, hogy ártézi kúrtat furatott a dorosmai furdóban. A beadványra egybírán a szegedi törvényszék szoros határidőt tűzött ki és ez vitt be Szegedre egy tekintélyes dorosmai küldöttséget. A közbirtokosság arányosítási perében ugyanis egy 25 tagból álló küldöttség tiszteltelt M u s k ó Sándor kuriai bírót, törvényszéki elnökkel és arra kérte, hogy a közbirtokosság ellen június 27-én kért zárlatra július 4-re kitűzött tárgyalást h a l a s z a e l, mivel ily rövid idő alatt a zárlat elrendelését kérelmek alaptalan állításai kellőképpen nem lesznek meggyőzhetőek, mert a vonatkozó okmányokat a közbirtokosság képtelen lesz beszerezni. A törvényszéki elnök szívesen fogadta a küldöttséget és válaszában teljes pártatlanságáról biztosította őket s maga is pártolta, hogy az elhalasztást maga a közbirtokosság kérelmezze a július 4-iki tárgyaláson. A küldöttség szónoka T a j t h y Kálmán közbirtokossági elnök volt.

— **A detektivek.** A J ó n a s János korcsmájában mulatoztak a múlt napokban K o c z á n István és D a r a b o s Szilveszter földmunkások s mulatozás közben egy leannyal ismerkedtek meg, ki azonban — mint ők mondják — utóbb észrevétel nélkül eloszott tőlük. Abban a hitben, hogy a leány K á t a i T ó t h Szilveszterhez ment, elindulának a keresésére a M o l n á r Imre húsméréshez, hol csakugyan rábukkantak K á t a i Szilveszterre és a kedvesére B e r k e c z Viktorra. Nosza rakopogattak a szerelmekre és a törvény nevében detektivek, titkos rendőrök követeltek bebocsátást, mire K á t a i aztán ajtót nyitott és bebocsátotta a titkos rendőr uraságokat, kik B e r k e c z Viktort felszólították, hogy kövesse őket a rendőrkapitánysághoz, ahová be fogják kísérni. Mikor pedig a menyecske vonakodott, erőszakkal vonzózták magukkal. Az úton aztán mindenféle fenyegetésekkel iparkodtak az asszonyt megrémíteni és előbb arra venni rá, hogy pénzt adjon nekik, akkor szabadon bocsájtják; majd meg, mikor B e r k e c z Viktor kijelentette, hogy pénze nincsen, szabadon bocsátani igérték akkor is, ha a kedvesük lesz. A menyecske szörnyű mód félt ugyan a lezárattástól, de mégis megtagadta a detektív urak kívánságát, mire ezek dühbe jöve a földre pertek és meggyalázták. Ezután megígérték neki, hogy nem kísérik csak a lakására, nehogy valami rendőrfőnök elfogja s majd, mikor tényleg a lakására értek, azzal búcsúztak el az asszonytól, hogy nekik most már — mint t i t k o s r e n d ő r ö k n e k másféle van dolguk, az a parancsuk, hogy ahol tilosban érnek leányt- asszonyt, azt menten kísérjék be. Így adta elő panaszát a rendőrségnél B e r k e c z Viktor, mire a rendőrség befogta a két t i t k o s m a d a r a t, akik kihallgatattán, beismerik ugyan, hogy magukat detektivek adták ki, de tagadják, hogy az asszonyt meggyalázták volna, aki erre kész

esküt is tenni. A rendőrség az ügyet a fenytő bírósághoz tette át.

— **Közigazgatási bejárás.** A szentes-csongrád-csongólei tervbevett vicinális vasút folytatását képező csongóle-bajai szakasz közigazgatási bejárása június 28-án kezdődött és bezárólag a f. hó 5-ig tart, miután a bizottság a tikasztás hőségekben csak megszakításokkal működhet. E vasúti bejárásn vármegyénk képviselőjében M i k e s Gyula főmérnök államépítési hivatalfőnök, a kereskedelempoly miniszter részéről R e v i c k y osztály-tanácsos és S p á n y i k műszaki-tanácsos, a magyar államvasutak részéről pedig T i s z a y é s B l o c k felügyelők vesznek részt.

— **Jutalomjáték.** Társulatunk közkeveltségben álló primadonnája: H. S e r f ö z y Etelnek ma este lesz a jutalomjátéka, melyre a »Szegény Jonathán« kitűnő operettet választotta, melyben M o l l y egyike a legjobb szerepeinek, ha ugyan erről szó lehet egy olyan kiváló tehetséggel szemben, amilyen H. S e r f ö z y Etel, aki minden szerepében csak kedvességének és színpadratermettségének adja újabb tanujelét ügyes, temperamentumos, majd dévaj, majd mély érzésű játékaival mindig lebilincselve a közönség figyelmét, melyet a maga részére az első felléptével megnyert. Nincs helyén, hogy egy ilyen izmos tehetségnek a jutalomjátékára még reklámot is akarjunk csinálni, erre H. S e r f ö z y Etelnek szüksége sincsen. Így hát csupán megemlékezni kívántunk előzetesen e ma esti jutalomjátékról abban a tudatban, hogy a közönség ezt az alkalmat önként fogja megragadni arra, hogy telt házzal tüntessen egyik kedvence mellett.

— **Ártézi közfürdő.** A túl a kurcai ártézi közfürdő építési munkája annyira előrehaladt már, hogy a f. hó 2-án a medencével próbát tehettek, telibocsátották vízzel és próba-fürdést rendeztek, mely — mint mondják — kitűnően sikerült. A fürdő a jövő héten már átadható lesz a közhasználatnak. Értesülésünk szerint úgy tervezi a városi előjáróság, hogy délelőtt a nőknek, délután pedig a férfiaknak álljon a fürdő rendelkezésükre, amivel szemben azt az óhaját halljuk általában hangoztatni, hogy helyesebb beosztás volna, ha egyik napon délelőtt a nők, délután a férfiak s felváltva másnapon délelőtt a férfiak délután a nők fürdőzhetnének. Magunk is ezt a megoldási módot tartjuk praktikusabbnak, amíg csak egy medencénk van, mert így férfiak és nők egyaránt minden nap részesülhetnek a fürdőzés jótéteményében s ezért felhívjuk e közóhajt, mint könnyen teljesíthetőre, a hatóság figyelmét.

— **A Tisza áldozata.** Kurca és Tisza évenként kiveszik nálunk a maguk dézmáját emberlelben s nincs nyár, hogy véletlen baleset vagy fürdés áldozata ne legyen néhány ember. Így lett a Tisza áldozata a f. hó 1-én N é m e d i Mihály részis is, aki a mondott napon — állítólag ittas fővel — eredt neki, hogy egy dereglyén egy gyalogos tő asszonyt meg egy cigányt szállítson át a Tisza tulsó partjára. A Tisza-meder közepén járt a dereglye, mikor N é m e d i egyensúlyt veszve kibukott belőle s bár egy kissé tudott úszni, meg az evezőlapátot is nyújtotta a dereglyébe szorult és ott félénken meglapuló útasok felé, nem volt elég ereje, megküzdeni a Tisza árvájával, mely csakhamar a mélységbe sodorta és vízbe fojtotta. A szerencsétlen véget ért részis nőt és 8 gyermeket hagyott nagy nyomorúságban hátra.

— **Dedővizsga.** Az E h r l i c h Laura kisasszony által — városi segélyel fentartott magán-kisdedővő apró növendékei a f. hó 14-én vizsgának le nagy tudasukban, a túl a kurcai tanácskozó-teremben. E vizsgákon a derék óvóné szíves-örömet látja vendégeikül a szüleket és gyermekbarátokat.

— **A rendőrség figyelmébe.** Többfelől kaptunk panaszt az iránt, hogy a város utcái — az erre szóló tilalom ellenére — kofák és más elárúsítók falkákban hajtják végig a ludakat a gyalogjárókban, melyeket ezzel úgy berendezték, hogy az azon való közlekedés szinte lehetetlen. Felhívjuk e panaszokra a rendőrség figyelmét azzal, hogy e visszaélésnek szabjon gátat, mert nyári száraz, poros időben a ludak könnyű szerrel hajthatók fel a kocsiúton is, nem szükséges, hogy velük — a közlekedés akadályozására — a gyalogjárókra szorulanak fel.

— **Foulard selyem 60 krtól** 3 frt 85 krig méterként — japáni, kínai s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes H e n n e b e r g s e l y e m 35 krtól 14 frt 65 krig méterként sima, csikós, kockázott, mintázottak, damaszt s. t. b. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín- és mintázat s. t. b. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva) és mintákat küld postafordultával: **H e n n e b e r g G.** (os. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros helyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2)

Nyilt számadás,

a »Szentesi Iparos-ifjak Önképző-Köre« által egyhármadrásban a helybeli Kossuth-szobor alapja javára folyó hó 23-án, a kurtántúli közgyűlési teremben adatott műkedvelői előadás bevételei és kiadásairól.

Bevétel: Belépő jegyekből 37 frt 70 krt, felülfizetések ből 3 frt 90 krt. Összes bevétel 41 frt 60 krt. Kiadás 25 frt 62 krt; m a r a d v á n y 15 frt 98 krt. A jótékonycélra, a felülfizetések beszámításával 7 frt 98 krt esmet, mit Szentes város tekintetes polgarmesterei hivatalához a mai napon beszolgáltattam.

Felülfizetni sziveskedtek: Balogh János 2 frt, Rác Zsigmond 1 frt, Hollósy Jánosné 50 krt, N. N. 40 krt, melyért fogadják az egyelet nevében halás köszönetemet.

Szentes, 1895. június 29.

Korsós Tóth Sándor,
h. pénztárnok.

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« június 30-iki száma külön képmellékletül közli Munkácsy Mihály »Sztrájk« című legújabb festményének másolatát, melyet a mester a párisi »Salon« mostani kiállítására festett. Ezenkívül e szám 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Bártfa.« Dr. Kiss Arontól. (8 képpel, Hány Gyula eredeti rajzai és Divalt Károly fényképfelvételei.) — »Bártfa fürdő történetéből.« — »Te tépted szét.« Költemény Beszkid Istvántól. — »Regénytár:« A zöld légy és a sárga mokus. « Elbeszélés Mikszáth Kálmántól. (Goró Lajos rajzaival.) — »Antifer mester csudalatos kalandjai.« Verne Gyula regénye, franciából fordította Huszár Imre. (Az eredeti francia kiadás rajzaival.) — »A sztrájk.« (Munkácsy Mihály új festményéről.) — »Wurtemberg Magyarországon.« — »A lépések hossza a katonáknál.« — »Katonáink Pléjében.« Markó Miklóstól. (Képekkel Székely László amateur felvételei után.) — »Levelek Kiebből.« ifj. Hegedűs Sándortól és Lord Albertől. — »Gróf Kielmansegg Erich, az új osztrák miniszterelnök.« (Arckép.) — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, stb. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« júliusban megkezdí gr. Zichi Jenő és társai kaukázusi utazásának ismertetését számos általuk küldött képpel.

A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 krt.

Színház.

S z u p p é m e s t e r nálunk régtől nem adott F a t i n i c z a operettje került színre a m u l t s z o m b a t o n. Valóságos női előadás volt az ezen esti, mert a közönséget,

alig néhány kivétellel, a szépem szolgáltatta teljesen, a színhazlatogató-közönség férj-résztét a Fekete Marton tiszteletére rendezett bankett tartotta a kaszinóban.

Az előadás egyike volt a jobbaknak. Halaszi a k bravur szerepei közé tartozik Kancsukoff tabornok, melyben úgy játékkal, mint ügyes maszkkal zajos tetszést aratott. H. Serfőzy Etel (Vlomidir hadnagy) pedig farasztó kettős szerepében, játék és ének dolgában egyaránt jeles volt, mint mindig. Dícsérrel kell még megemlékeznünk D. Liczenmayer Sziði (Lidia), Nyitrai R. (Lizet pasa), Delli Lajos (Golz), Timárné (Massaldzi) és Tukorai (Steipán) játékaról.

Vasárnap, Verő György operettje, a Virágcsata ment, ugyanolyan jeles, összevágó, kereked előadásban, ahogy ezt e társulat tavalyi rövid ittléte idején bemutatva láttuk, ami természetes is, miután a múlt évi jeles erők egzekváltak az ideén is a darabot túlnyomó részben. Ami szerepcseré a főszerepben eset, hogy t. i. H. Serfőzy Etel vette át Ilon, D. Liczenmayer Sziði pedig viszontag Fodor Róza szerepét, bizony előnyére vált az előadásnak, míg Nyitrai (Flaner Artúr) szintén teljesen kárhoztató tavaly e szerepet itt játszott elődjét. Halaszi (Rozogi Benő) és Delli Lajos (Teszéri Pista) — a legjobb alakítások közé számolhatják e szerepeiket.

Hétfőn drámai est volt, a legkitűnőbb újdonságok egyikevel. A ma élő modern dramairók egyik jelese, Echegera ynak „Bernardo Montilla” című drámája került színre, nálunk először.

Gyönyörű nyelvezet, költői szépségekben gazdag kötött beszéd, szellemes dialóg és mélyeséges drámai erő, telve az életből vett megkapó cselekvéssel, igaz hus-vér alakokkal, avatják Echegera y drámáját az újabbkori színművelés egyik legkitűnőbb alkotásává. S hogy e jeles mű szépségei nálunk eléggé érvényesültek — ez szolgáljon dícséretére az előadó színészeknek.

Nem akarjuk azt állítani, hogy vidéken jelesebb drámai előadás talán lehetetlen mint ez volt. Ilyent mondani: hőbort volna. De színészeink tehetségük java részét szentelték szerepük gondos tanulmányozására és előadására és ez elég jól is sikerült a legjobbnak. A férfiak közt kétségen kívül Halaszi kell első sorban kiemelnünk, aki a címszerepet játszotta meg, sok ambícióval és egyes momentumosabb jelenetekben mondhatjuk jeles is. Olykor-olykor mégis mintha elbágyadt volna, amit kétségkívül annak kell betudnunk, hogy fizikuma nem bírja meg az ilyen, sokszor vulkánikus erővel kitörő szenvedély érzéketését, amilyen e drama hőséé. Kivüle csupán még Delli Lajost (Rikardó) emelhetjük ki a férfi szereplők közül, aki a léha s a mellett mégis mélyérzésű modern társadalmi férfit jelesen alakozta. A többitől ne beszéljünk, legfőkébb Tukorai arról annyit, hogy a férfiak közül határozottan ő patogtatta legkevésbé a kötött beszéd rímait, ami Delliivel igen sűrűn, sőt olykor Halasival is megessett.

Attérve a nőkre, a dramának voltaképpen csak két kiváló női szerepe van és mind a kettő jeles alakítóra talált nálunk. Kressz Imara (Inés) szép jövő var a színi pályán. Gyönyörű alkata, szépséges megjelenése és a belőle sokszor lazasan kitörő drámai héd egyaránt a drámai hősök szerepkörére predesztinálják őt és merjük állítani, hogy egy kis igyekezettel, sok önbíralattal hamarosan fogja magát e szakban az első közé felküzdeni. Borossy Ferike (Lujza) a szerelmes szende asszonyka szerepében kedves volt mint mindig és jelesen játszott, sőt a drámai jeleneteiben is meglepő erő volt alakításában.

Kedden este az „Egy boldog gondolatot” ismételték szépen teit ház előtt, de valamivel gyengébb előadásban.

Tegnap este újdonság, a „Prima donna” életpéldé ment, ma pedig H. Serfőzy Etel jutalmára a „Szegény Jonathan” operett került színre.

Felhívás

az 1896-iki Ezredéves országos kiállítás kereskedelm-, pénz- és hitelügyi-csoportja érdekében.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás kereskedelm-, pénz- és hitelügyi-csoportjában több régi irodai és üzleti helyiség bemutatása van tervezve véve.

Hogy ez híven és teljesen legyen eszközölhető, első sorban a régebbi cégek segítségére, de ezeken kívül mindazoknak a közreműködésére van szükség, a kiknek birtokában vannak a régebbi időkől egyes berendezési és felszerelési tárgyak (asztalok, székek, alványok, cégtablák, dobozok, csomagolópapírok és vasznak, mértékek stb.) vagy nyomtatványok (számla, árjegyzék, körlevél, etiquezett minták, plakátok, váltók, értékgjegyek stb.)

Szaz meg százféle tárgyról van itt szó, a melyeket felsorolni, de megjelölni sem lehet, a melyek azonban bármi jelentéktelenségeknek látszassanak, az említett célra használhatók, sőt szükségesek.

Felkérjük ennél fogva mindazokat, a kik ily tárgyakkal a csoport intéző bizottságának vállalkozását elősegíthetik, sziveskedjenek azokat az Ezredéves országos kiállítás igazgatóságának Budapest, városliget az V. csoport számára — mielőtt rendelkezésre bocsátani. Budapestben, 1895. évi június hó 20-án.

Az 1896-iki Ezredéves országos kiállítás kereskedelm-, pénz- és hitelügyi-csoportjának elnöksége:

Falk Miksa s. k. Lukács Antal s. k.
orsz. képviselő. a főrendiház tagja.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Máteffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

A Bihari János tulajdonát tevő kőoripart ingatlanain levő búza- és kukoricavetéseket, valamint a Bihari György és neje pusztaszéli ingatlanán levő búzavetést és feles kukoricavetéseket, 1895. évi július hó 5-én, az előbbi helyen reggel 8 órakor, az utóbbi tanyán délelőtt 10 órakor, általam megtartandó árverésen, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Salánki Mátyás,
zárgondnok.

2165. t. k. 1895. szám.

Árverési hirdetem. kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint tkv. hatóság közhírré teszi, hogy azn. Berényi Antalné vegrehajthatónak Szolih Inre és társai

végrehajtást szenvedettek elleni 25 frt tökékövetelés és járuléki iranti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbíróóság) területén lévő, Szentes községben fekvő a szentesi 2136. sz. tkjvben A + 2693. sz. a. foglalt ház és udvarra a C 1. a. Szolih János javára bekebelezett lakás szolgalmi jog sércelme nélkül, azonban oly megjegyzéssel, hogy ha ezen ingatlan a szolgalmi jog fenntartásával 100 frtban értékesíthető nem lenne, az esetben ezen ingatlan a kitűzött határidőben a szolgalmi fog fenntartása nélkül léssen árverés alá bocsajtható, az árverést 600 frtban cenzel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi július hó 15-ik napján d. e. 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfojlyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság előleges elhelyezéséről kikiáltott szabály szerű elismervényét átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál 1895. évi június hó 9-ikén.

KATKICS, kir. alj. bíró.

Haszonbérbe adás.

Nagyméltóságú Gróf Károlyi Sándor úr uradalmához tartozó

halászlati jog

folyó évi július hó 10-én, délelőtt 9 órakor, a csongrádi vasúti állomás közelében fekvő felgyői majorban tartandó

árverésen

1896. évi január 1-től 6 évre haszonbérbe adatik.

Ezen bérletre vonatkozó felvilágosítást szóbelileg megadja

az uradalmi Tisztartóság.

„Ne vegyél cigánytól szentet!” tartja egy régi közmondás.

Joggal vonatkoztathatom ezt az en aruházamra, mert csak egy ilyen nagy üzlet, mint az enyém, adhat óriási arumennyiségek készpénzvásárlása és egyéb előnyök mellett, mindent ilyen jótányosan, ami végeredményben a vevő javára esk.

A legszebb minták magánverőknél díjtalan és portómentesen. Gazdag tartalmú mintakönyvek, melyeknek még soha nem voltak, szabóknak bérmentve.

ÖLTÖZÉKSZÖVETEK

Pervien és Doszking a magas Klerus, előírás szerinti szövetek a es. kir. hivatal-egyenruhák, továbbá veteránok, tüzoltók, testgyakorlók és inasok részére, billiard- és játékszati, valamint hintőbűzátok.

Legnagyobb raktára a stiriái, karintiai, tiroli stb. lóden szöveteknek urak és nők részére, eredeti áron, dús választékban, ahogy azt semmiféle konkurrencia sem képes nyújtani.

Legnagyobb választék csakis kitanó és tartós női szövetekben, a legdivatosabb színekben. Mosószövetek, utazó-plédék 4—14 forintig.

Továbbá szabó kellékek (ajbajbélés, gombok, tű, cerna stb. stb.)

Jutányos, valódi, tartós, tiszta gyapjűszöveteket és nem olcsó rongyot, melyért a szabókotont se érdemes fizetni, ajánl:

Stikarofsky János, Brünnben (Ausztria Manchesterere.)

A legnagyobb gyapjűszövet gyári raktár, 1/2 millio frt értékben.

Szétküldés csakis utánvétellel.

20—20

Ovás! Ügyönkök és hízalok „Stikarofsky-féle árú” ajánlataival szokták silány portékájukat eladogatni: Hogy a t. fogazató közönséget ily félrevezetéstől megóvjam, közhírré teszem, hogy eféle egyéneknek semmiféle feiteltek mellett sem szoktam árúmat eladni.